

Etxanoeta

etxebizitza

Alderaak: Etxanoetak
Ahozkoa: Etxanuétak

“... la casería rústica titulada Etxanoeta... situada en jurisdicción de la Anteiglesia de Berriz, que comprende con su casa accesoría llamada Arnaga... que se hala en frente, su horno, huerta y antusanos cuatrocientos treinta y dos estados, equivalentes a mil seiscientos cuarenta y tres metros de cabida, la que se compone de piso bajo y alto, con sus correspondientes cuadras, divisiones y habitaciones...”
DJE 3/59 or. (1872)

43° 9' 37"

2° 34' 7"

Berriz Irudian / J.A. Ramos

Topatutako lehen arrasto dokumentala 1704koa da, bertan Murgoitio kofradiaren baitan agertzen den baserri bati erreferentzia egiteko erabiltzen baita izen hau. Izenari dagokionez, beti *Etxanoeta* moduan erregistratu da. Parean duen etxebizitza eta beste hau *Étxenuétak* moduan izendatzen dituzte auzokoez, nahiz eta bestea *Etxanoetaurre* (**Ikus Etxanoetaurre**) izan.

Baserri-etxe ederra dugu, XVIII. mendean nagusitu zen estilokoa, eta bi isurkitakoa. Fatxadak, ohikoa den legez, erdialdea du indartuta,

hau da, sarrerako arku apainak giltzarrian gurutzeta dauka eta gainean solairuko bi leihoak eta ardatzaren puntan, ganbarako leihotxoak daukagu. Alboko gorputzetan, berriz, beheko solairuek leiho bana dute, eta baita gaineko pisuak ere, txikiagoak, ordeak. Badu tartean beste leiho bat, beranduago egina, bista-bistan dagoena. Harlangaitz luzitua erabili zuten erakinean, eta kalitateko harlandua, berriz, arkuen eta leihoen ertzetan. Teilatu-hegalari eusteko habeek ere ematen diote berezkotasuna etxeari.

toponimia

Leku-izen honen osagaiak argiak dira: batetik, “etxe” hitza, konposatueta etxa- bihurtzen dena; bestetik, -no txikigarría, gaur egungo -txu eta -txo atzizkien parekoa; eta, azkenik, lekua edo ugaritasuna adierazten duen -eta atzizkia.